

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Fideicommissis, Primogenitvris, Et Majoratibvs

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. LXVII. Parmen. primogenituræ de Manfredis. De eadem materia exclusionis Religiosorum & Monasteriorum, Et an illa conveniat cllericis sæcularibus, si testator excludendo Religiosos adjecti etiam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74060)

P A R M E N .
PRIMOGENITVRÆ
DE MANFREDIS

P R O

COMITE ALBERICO
DE MANFREDIS

Responsum pro veritate.

De eadem materia exclusionis Religio-
forum & Monasteriorum, Et an illa
conveniat clericis sæcularibus, si te-
stator excludendo Religiosos adjecit
etiam verbum *Sacerdotum*; Et quate-
nus talis exclusio etiam clericos sæ-
culares includeret, An compræhen-
dat illum, qui specialiter per nomen
appellativum à testatore vocatus est,
ob dictam qualitatem postea super-
ventam.

S Y M M A R I V M.

- 1 **F**acti series.
- 2 **D**e Vocabulo Sacerdotii, vel Sacerdotis, quibus conveniat.
- 3 **Q**uod in hac facti specie convenias solum profitentibus vitam regularem.
- 4 **D**e clericis sæcularibus haberi dicitur iure regularium, ita ut Ecclesia succedat loco filii sicuti Monasterium.
- 5 **D**e differentia inter clericos regulares, & sæculares in proposito suæ conditionis in fideicommissis.
- 6 **D**e usu bonorum & reddituum, qui permittitur regularibus.
- 7 **D**e differentia inter clericos regulares, & sæculares in maioribus Hispania.
- 8 **D**e eadem in successione feudorum.
- 9 **D**ifficilius intrat exclusio ratione religionis, vel clericatus, illorum qui proprio, & appellativo nomine vocati sunt.

D I S C. LXVII.

ORdinata per Comitem N. de Manfredis per-
petua primogenitura in ejus familia, vocando
cum ordine per eum præfinito prius quosdam def-
cendentes, seu proximiores, inter quos specialiter,
ac per nomen appellativum erat Comes Albericus,
deindeque alios remotiores, adjecta declaratione
ut sub filiorum ac descendendum & primogenito-
rum nomine ac appellatione, tam in parte dispo-
sitiva, quam in conditionali, non venirent, qui Re-
ligionem aut Sacerdotium professi essent vel profi-
terentur, minusque Ecclesiæ & Monasteria; Cum
defectis omnibus aliis proximioribus prius vocatis
esset solum superstes dictus Comes Albericus, qui

post mortem testatoris sacros ordines, & Sacerdotium susceperat, facta ampla repetitio
ad favorem ejus fratrum sæcularium, cum
tamen mihi obscura facti serie, dum non
transmissa, reassumpta fuit; Hinc proinde
et primogenitura orta est controversia cum
prioribus de familia subsidiariè vocatis, præ-
terea ob dicti Alberici exclusionem vel incapacita-
tione sacerdotii, eorum successioni locum
esse, unde desuper pro veritate consultus fui.

Tres autem punctos continebat notitia,
qua petebatur responsum, Primò circa renun-
tationem quam dicti remotiores agnati præ-
berico obstare prætendebant, ubi etiam dispo-
sicio ei non obstaret; Verum super hoc parum
morus fuit, cum clarum videretur renuntiationem
esse personalem, & in gratiam fratrum etiam
descendentium, non autem realem ac
extinctivam per quam ipso penitus de munda-
to, remotioribus nec à renunciante, nec in-
ciariis verisimiliter contemplatis locus foret,
ita ea quæ frequenter habentur in sua matre-
tit. de renuntiationibus.

Secundò circa defectum potestatis testatoris
cludendi eligentes vitam Ecclesiasticam & Regu-
sam, ita ut talis dispositio habenda esset præ-
scripta, super quo scribentes de partibus con-
tero stylo nimium se diffundebant, sed præter
per hoc parum ac ferè nihil immoratus fui,
hodie potestas videatur indubitata ex deducit
disc. 63. & sequen.

Restringendo igitur responsum ad solum
punctum voluntatis, illum distinguebam in du-
spectiones, unam scilicet generalem, & aliam
exclusio profitentium Religionem & Sacerdotium
compræhenderet clericos & sacerdotes facti
Et alteram particularem, An scilicet, postea
dicta comprehensione, respectu aliorum pro-
vocati sub generali, seu colectivo nomine
entium, illa obstaret dicto Alberico, qui
præse ac proprio & appellativo nomine
fuerat.

Quoad primam, probabilius respondendum
fuit, attento toto dispositionis contextu, &
torem intellexisse solum de profitentibus in
Religione vel Congregatione Regulari, non
tem de clericis sæcularibus; Licet enim
tium alternativè posuerit cum Religione
ligionem aut Sacerdotium professi fuerint, &
Sacerdotii vocabulum absque dubio convenit
jam clericis sæcularibus in presbyteratus
constitutis, quinimò aptum sit ex ejus
ficatione convenire etiam clericis in minoribus
gl. & DD. in cap. si quispiam de cohabit. cler. p.
tex. & in aliis habetur apud Fab. de Ann. v.
num. 13. Rot. apud Merlin. decis. 687. num. 22. &
repetit. decis. 59. par. 7. rec. quod tamen
ctum, an beneficium sit Sacerdotale, necne
habet difficultates, ut decis. 496. par. 1. rec.
8. decis. 719. num. 3. par. 2. & de quo decis. 114.
12. rec. & in sua materia sub titulo de benef.

Attamen in hac facti specie, inspecto
dispositionis, omnino probabilius videbatur
torem sensisse de illo sacerdotio, quod præ-
ret illum eundem effectum quem producit presbyteratus
in Religione, ut de facto in sæculo currenti
ille status regularis, quem profitentur plures
seu presbyteri, qui nolentes dici fratres, vel Monachos
se nuncupant presbyteros vel clericos, eorum

instituta appellant Congregationes, vel sub consimili vocabulo, atque hoc est quod significare voluit testator, ita contradistinguendo istos presbyteros voto regulari quoque se obligantes, ab aliis Religiosis.

Quod probari observabam ex pluribus demonstrationibus, cum consueta & naturali regula, ut *singula quæ non profunt, &c.* attendendis; Primo scilicet, quod tam Religionem; quam Sacerdotium inclusive sub eodem verbo, *professi fuerint*, dum juxta communem usum, in Sacerdotibus secularibus non datur iste terminus profitendi; Secundò quia subsequenti verba clarè demonstrant hanc dispositionem directam esse ad excludendam successionem Ecclesiæ vel Monasterii, ac subintrationem loco filii; Tertio quia in clericis secularibus non desideratur sacerdotium pro imprimendo statu ecclesiastico irretactabili, ac inhabilitativo ad suscipiendam legitimam prolem, & conservandam agnationem, cum hunc effectum producat primus ordo sacer subdiaconatus, ideoque non videtur subesse ratio differentie, cur solos sacerdotes excludere voluerit, non autem diaconos & subdiaconos, signum clarum, quod intellexit de illo sacerdotio, quod æquipolleat statui regulari, verificabili etiam juxta unam opinionem (licet juxta currentis sæculi usum, saltem in Italia, non de facili deducibilem ad praxim) in illis clericis & presbyteris secularibus, de quibus agunt *glos. & DD. relati per Capram conf. 20. num. 12. Menoch. conf. 245. num. 18. Fusar. quest. 429. num. 4. & 5.* quod scilicet omninò & perpetuò se adixerint cum eorum bonis alicui Ecclesiæ, quæ extunc efficiatur domina irretactabilis eorum bonorum & jurium, ibique continuo vivant quo casu apud allegatos ac alios apud eos habetur Ecclesiam in clerico seculari gravato sub conditione, *si sine filiis*, succedere loco filii ad instar Monasterii; Quod tamen pro mea noticia saltem in Italia hodie non est in usu; Licet enim plures habeamus sacerdotes & clericos seculares collegialiter, atque claustrali more sub certo instituto viventes, ut sunt præsertim presbyteri Oratorii seu Congregationis S. Philippi Nerii, & similes qui sunt clerici merè seculares nullo voto stricti, atque more aliorum clericorum secularium subiecti Ordinario, retinentes dominium, possessionem, & liberam administrationem tam in vita quam in morte suorum bonorum cum libertate quandoque descendendi ab ea domo seu Congregatione ac redeundi ad domum propriam, in istis tamen verificabilis non est dicta ratio seu conclusio.

Et quartò demum fortius, ob cessantem in clericis secularibus illam exclusionis rationem, quæ militat in Regularibus; Ut enim advertitur supra in *Romana fideicom. de Cuppis disc. 65.* licet profitentes in Religione non amittant jura sanguinis & nature, neque delinant esse de genere descendendum vel agnatorum, unde propterea sunt capaces successione fideicommissaria, quoties testatoris voluntas non refragetur, Attamen verè & de facto nullam figuram faciunt in familia; Et quod magis est, non indigent illo bonorum ac reddituum notabili subsidio, quod necessarium est in personis nobilibus in sæculo viventibus pro familie & agnationis decore, ac nobilitate conservandis, & ad quem effectum fideicommissa & primogenituræ ordinantur, neque de facto bona sunt penes eos, sed penes Religionem seu Monasterium, ipsis Religiosis solum permessa coniventibus oculis, seu etiam cum expressa licentia,

Cardin. de Luca de Fideicom.

quodam honesto & religioso usu, juxta ea quæ habentur in *Romana censuum 27. Maji 1652. coram B. B. bio, decis. 257. par. 11. rec. &* in sua materia sub tit. *de Regularibus*, Et sic non obtinetur finis à testatore volutus, dum interim quod ille religiosus naturaliter vivit, familia remanet in statu obscuro, atque bona de facto sunt extra illam; Ideoque neglectis quibusdam leguleicis rigoribus, attendaque naturali veritate, ac magna verisimilitudine, quod talis sic testantium voluntas habentium contemplationem agnationis & decoris familie, de facili permitti debeat limitatio regulæ, quæ ita proficientibus assistit.

Non sic est in clericis secularibus, quoniam isti vivunt in sæculo more aliorum secularium, atque in eis splendide viventibus conservatur de facto memoria & decor familie, Quinimò præsertim in Italia ratione Curie Romanæ, ac primariorum Ecclesiasticarum Dignitatum, exceptis domibus supremorum Principum, quos Potentatos dicimus, vel illorum Magnatum subditorum primæ classis, qui Principum statui ac figuræ satis approximant, inter reliquos nobiles etiam ordinis magnatici, majorem figuram faciunt clerici in Prælatura vel majori Dignitate constituti, quam laici, majorique indigent subsidio, Et sic magna differentia est inter unum statum & alterum.

Quæ differentia benè habetur in primogeniis ac majoratibus Hispaniæ, ut advertitur supra in *Bononiæ primogenitura de Luparis disc. 7. ex Molina lib. 1. cap. 13. num. 97.* quod in illis majoratibus, non obstante lege foundationis, succedunt clerici seculares quamvis in sacris, non tamen regulares, ex dicta differentie ratione, de qua etiam apud Italos, præsertim apud Galeot. *controv. 59. num. 6. cum seq. & per totum lib. 2.* Eamque agnoscit etiam *Fagnan. in cap. que in Ecclesiis de constitutionibus, ex num. 57.* ubi agendo de capacitate clericorum succedendi in feudis, præsertim in Statu Ecclesiastico, supponit incapacitatem Regularis, donec est in Religione, credit tamen eum capacem postquam per Dignitatem Episcopalem ab illa de facto exivir; Quidquid enim sit de hoc assumpto, de quo pluries *sub titulo de feudis, præsertim in Romana seu Perusina disc. 47.* id ponderabile est in ordine ad dictam differentiam, An de facto vivatur in claustris vel in sæculo.

Discurreram tamen hæc ad quandam superabundantiam, egrediendo Curie stylum, quem in responsis extra eam quandoque egredi oportet ut stylo extero satisfaceret, cum præmissa percuterent casum magis dubitabilem clericorum in sacris, venientium sub colectivo nomine seu genere descendendum vel agnatorum, quæ difficultas in hac facti specie cessabat, ob expressam ac specificam vocationem dicti Alberici nomine proprio & appellativo, & qui utpotè testatori cognitus habebat meritum dilectionis personalis, quod non concurret in reliquis nascituris sub generali seu colectivo nomine venientibus; Ideoque cum dicta testatoris declaratio percutiat solum illos, qui vocati fuerunt sub colectivo & generali nomine filiorum & descendendum, non percutiebat casum istius vocati nomine proprio, nam esset species ademptionis, quæ juxta quotidianas ac receptas regulas non est præsumenda, dum non constabat testatorem voluisse facere primogenituram merè laicalem, neque privare eos, qui post illam agnitam statum clericalem & ecclesiasticum assumerent, potissimè stante majori conjunctione sanguinis

sanguinis, ac prædilectione in concursu agnatorum fati remotorum; Difficultas enim in hac materia cadit an exclusi nominatim ab una dispositionis parte veniant sub alia generali, ut habetur *disc. 49.* & alibi, non autem, ut exclusio generalis tollat vocationem proprio ac appellativo nomine factam.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE NASCENTORIIS.

PRO

ÆMILIO DE BLANCHIS

CVM

NASCENTORIIS.

Casus decisus per Rotam pro Æmilio.

De concursu personarum generis vocati, quibus obstat qualitas seu defectus natalium, Et an & quando naturales legitimati, vel naturales tantum succedant in fideicommissis, ac veniant sub genere agnatorum vel descendendum; Et in specie, an legitimatio obtenta post factum casum fideicommissi retrahatur in præjudicium eorum quibus jus delatum, vel acquisitum esset.

S Y M M A R I V M.

- 1 **F**acti series.
- 2 Resolutiones cause.
- 3 Distinguuntur inspectiones.
- 4 Sententia super statu facit jus quoad omnes.
- 5 De materia probationis filiationis remissivè.
- 6 Quando appellatione filiorum veniant legitimati, etsi adjiciatur qualitas legitimorum & naturalium, & quando secus.
- 7 De distinctionibus seu limitationibus huius conclusionis.
- 8 Quod in hoc attendatur mos regionis, vel an contemplata sit agnatio.
- 9 Legitimatio Archivi non operatur in præjudicium tertii nisi assistat voluntas testatoris.
- 10 De potestate Principis legitimandi cum retroactione in præjudicium juris iam quasi à aliis successoribus, & post delatam & agnitam successionem.
- 11 Quod retrotractio intret ex iudicio testatoris.
- 12 Quod potestas Principis sit indubitata, atque tota questio reducatur ad voluntatem ubi agitur de legitimatione immediata concessa ab ipso Principe.

- 13 Concessio Principis intelligitur sive alterius prædictio.
- 14 Quando legitimati verè in omnibus censentur legitimorum.
- 15 Quod potestas legitimandi sit de Regalibus.
- 16 Ea que non solent concedi non veniunt in consuetudine generali facultatis.
- 17 Distinguitur præjudicium acceptarium & consuetudinum à præjudicio principali in legitimatione.
- 18 De Constitutione Pii IV. & ubi locum habeat.
- 19 Quid in testamentis conditiis ante ipsam Bullam.
- 20 De privilegio illorum de Campogio cum adita vel non adita hereditate quid operetur.
- 21 Quando dicatur assistere voluntas testatoris.
- 22 Monachus assimilatur servo & egressus non gaudere postliminio.
- 23 Ingressus in Religionem purgat maculam natalium.
- 24 De differentia inter personas ejusdem generis, ubi agitur de transitu de genere ad genus.

D I S C. LXVIII.

Plures substitutionum gradus ordinavit Raynerius de Nascentoriis, primò nativum avorem ejus filiorum & descendendum masculinum, seu in istorum defectum legitimorum, cundò ad favorem filiorum & descendendum filiarum cum eodem ordine, prius scilicet legitimorum, deinde verò legitimorum, cum omnibus facultatem se quandoque legitimo faciendo etiam post mortem ipsius testatoris; tertiò verò non extrantibus de ejus descendenda masculina & feminina ut supra, vocavit cum primogenitura filios & descendentes masculinos Constantiæ sororis nuptæ Æmilio de Blanchis defectuque ista linea masculina, vocavit eodem ordine primogenituræ eorumdem Constantiæ & Æmilii lineam femininam, Et quartò utraque linea prædicta defecta, vocavit primogenitum agnati, vel cognati proximo, & aliis dispositionibus ad rem non facientibus; Quod autem nullis superstitibus ex testatore filius, & numerum successionis locum occupasset Alexander filius primogenitus prædictarum Constantiæ & Æmilii, cui successit Pirus frater unicus filium illegitimum, quem per vim, & metum duxit ad profitemdum in Religione servato; Hinc proinde eodem Piro defuncto, cum Æmilius in statu regulari reperiebatur, cum supposito extinctionis utriusque lineæ masculinæ & femininæ dictorum Æmilii & Constantiæ, hanc fideicommissariam successionem ex substitutionum gradu aspiravit Camillus de Blanchis, & Angelus de Mignanis proximo agnati, sed obtinuit hic ultimus qui probavit primogenitum, ut patet ex Rota decisionibus in causa inter præfatos editis coram Carolo inter decis. 233. & 275. & coram Roas inter suas decis. 234. & 253. unde propterea Mignanis, vel filii assumpro cognomine de Nascentoriis præfatoris præceptum bonorum possessionem obtinuerunt ad aliquos annos continuatam.

His ita sequentis præfatus Æmilius Pirus dum hæc ageretur in statu religioso professus, obtinuit ejus professionem invalidam declarari, Primò per sententiam Vicarii Urbis, & secundò per sententiam Concilii Tridentini, Et secundo in Rota habetur in Bononiam nullitatis professionis in regularibus, atque in statu seculari constitutus, obtinuit prius legitimationem Archivi, &